

ΟΛΙΚΗ ΣΕΙΣΑΧΘΕΙΑ & ΔΙΕΘΝΕΣ ΤΑΜΕΙΟ ΙΔΕΩΝ & ΣΧΕΔΙΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ (του Γιάννη Ζήση)

✘ Η κρίση του κόσμου μας είναι κρίση διαμεσολάβησης και αντιπροσώπευσης. Αυτή η κρίση είναι όχι μόνο συστημική αλλά και εσωτερική, μέσα μας. Είναι μια ανθρωπολογική κρίση και απαιτεί την αλλαγή του αφετηριακού υποκειμένου. Η επιτυχής κατάληξη αυτής της κρίσης προϋποθέτει το να γίνουμε οι ίδιοι διαιτητές των σχέσεων μας και του συστήματος. Πρέπει εμείς οι ίδιοι –και όχι οι άλλοι για λογαριασμό μας- να λειτουργήσουμε με όρους επανίδρυσης, ορμώμενοι από ένα σημείο υγιούς νέας αφετηρίας και δημιουργικότητας.

Αυτό είναι εξαιρετικά δύσκολο, είναι ουτοπικό και επειδή ακριβώς είναι ουτοπικό θα έρθουμε αντιμέτωποι με μια εξαιρετικά μακροχρόνια και πολλαπλή κρίση. Η οικονομία και η πολιτική μας θα αδυνατήσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις βιώσιμης διαχείρισης της περιβαλλοντικής κρίσης καθώς το πλαίσιο της ανταγωνιστικότητας θα περιορίσει την αποτελεσματικότητα της διαμεσολαβητικής διαχείρισης. Όλες οι ενδείξεις μας προϊδεάζουν ότι σε μια μεγάλη περιβαλλοντική κρίση θα έχουμε μια δομική υπερφόρτιση του συστήματος εξουσίας η οποία θα πλώσει καταστροφικά τις αστάθειες του. [1]

Υπονομεύοντας το νόημα και τον ψυχισμό της Σεισάχθειας

Το ενδιαφέρον σε αυτό το σκηνικό παγκόσμιου αδιεξόδου που εμφανίζεται μπροστά μας είναι ότι έχουμε αποξενώσει στους ουραμούς εκείνα τα χαρακτηριστικά τα οποία θα μπορούσαν να λειτουργήσουν καταλυτικά για την αναγκαία εσωτερική και συστημική αλλαγή. Αυτά τα χαρακτηριστικά έχουμε φροντίσει τόσο να τα έχουμε θεοποιήσει με έναν τρόπο αποξένωσης όσο και να τα έχουμε γελοιοποιήσει με ένα συστημικό διανοητικό τρόπο. Ενώ στο πεδίο της διανόησης είναι συχνή η γελοιοποίηση στο κοινωνικό πρωτόκολλο, είναι αποξενωμένες αυθεντίες. Μιλάμε για

το πνεύμα (όχι το γράμμα του νόμου) των θρησκειών. Στην ουσία ζητάμε την τελική διαμεσολάβηση που περιβάλλει τον μύθο της άρσης των βαρών μιας ολικής Σεισάχθειας που περιλαμβάνει δηλαδή τη Μεσσιανική αποθεωμένη διαμεσολάβηση.

Για παράδειγμα, παρότι κάποιοι ελάχιστοι σοσιαλιστές προσπάθησαν να δουν το Χριστό σαν κοινωνικό επαναστάτη και παρότι κάποιοι μίλησαν για τη διπλή δολοφονία του Χριστού - όπως ο Βίλχελμ Ράιχ- μοιάζει σχεδόν γελοίο σήμερα να αναφέρεται κανείς στην αναγκαιότητα του Χριστικού πνεύματος. Δεν έχουμε ακόμη διαμορφώσει τους κατάλληλους όρους αναφοράς στο Χριστικό πνεύμα με ένα τρόπο που αυτό να είναι λειτουργικό στην ιστορία, την ψυχολογία και τον πολιτισμό. Αυτό συμβαίνει γιατί έχουμε τοποθετήσει το νόημα πίσω από το δόγμα. Το νόημα είναι το θύμα της αποτυχίας των επίδοξων θρησκευτικών διαμεσολαβητών που επιμένουν να προτάσσουν –στην πράξη και όχι στα λόγια- ως υπέρτατη αρχή την παράδοση και όχι το νόημα. Μέσα σε αυτήν τη διάχυτη ατμόσφαιρα γίνεται δύσκολο το να μιλήσει κανείς για την αναγκαιότητα του Χριστικού πνεύματος ή αντίστοιχα του Βουδιστικού πνεύματος και ου το κάθε εξής. Η προσκόλληση στις ψευδαισθήσεις της εξουσίας και της καταπράυνσης του φόβου του θανάτου[2] που αυτή προκαλεί είναι πανανθρώπινες ροπές. Οι ίδιες ανθρωπολογικές αδυναμίες ισχύουν σε όλες τις θρησκείες και γύρω από κάθε μεγάλη θρησκευτική προσωπικότητα. Αυτό είναι φυσικό να συμβαίνει με την έννοια ότι οι θρησκείες σχηματίζονται από ανθρώπινα πλάσματα τα οποία χρωματίζονται από τα ίδια ανθρωπολογικά χαρακτηριστικά. Υπάρχει μια πανομοιότυπα ανθρωπολογική, ιστορική, γραφειοκρατική και πολιτισμική σε κάθε θρησκεία.

Υπερβαίνοντας τα ένστικτα με την αλληλεγγύη

Η βιωσιμότητα του πολιτισμού δεν μπορεί να εξασφαλιστεί εάν δεν υπάρξει αλλαγή στάσης όλων μας προς τη ζωή. Η στάση όμως αυτή δυστυχώς υπαγορεύεται κατά κύριο λόγο από τα ένστικτα. Μέσα αυτό το τοπίο συστημικής κρίσης πως είναι δυνατόν να αδιαφορήσουμε για τα βιώματα υπέρβασης του ενστίκτου της αυτοσυντήρησης όπως υποδεικνύονται προδρομικά στον Βουδισμό

και εξειδικεύεται μέχρι τη φιλοσοφία του Σοπενχάουερ αλλά και που ολοκληρώνεται στον Χριστιανισμό και ξεδιπλώνεται επίσης σε άλλα ρεύματα μιας βιωματικής αλληλέγγυας σκέψης και δράσης; Κι όμως δεν μπορούμε να επικαλεστούμε το πνεύμα και την παρουσία του Χριστού γιατί θα ακροβατήσουμε μεταξύ του απαξιωτικού μορφασμού της διανόησης και του αφοριστικού ιερατικού δογματισμού. Και όμως το Χριστικό πνεύμα πρέπει να ήταν ένα πρακτικό πνεύμα όπως θα το προσδιόριζε για παράδειγμα ο Σβάϊτσερ. Σε τελική ανάλυση πρέπει να θεραπεύσουμε την Μεσσιανική μοναδικοποίηση και εξατομίκευση με βάση το πνεύμα της αγάπης και την αναγνώριση της καθολικότητας.

Πρέπει να απελευθερωθούμε από τον σφετερισμό -και από την απαξίωση που τον ακολούθησε- του προσώπου του Χριστού και να μπορέσουμε να ξαναμιλήσουμε στη βάση των Χριστικών προταγμάτων. Να αναδείξουμε την αναγκαιότητα του Χριστικού πνεύματος και τη λυτρωτικότητα του μπροστά στα σημερινά προβλήματα στο πλαίσιο της ομαδικής πνευματικότητας και ηγεσίας. Μια ηγεσία που δεν ζητάει τη διαμεσολάβηση και σε τελική ανάλυση έχει ιστορικές καταβολές που πρέπει να ανακληθούν στη συνείδηση μας.

Προς ένα Σχέδιο Συνεργατικής Αναγνώρισης και Ευθύνης

Το νόημα –και όχι κατ ανάγκην και το γράμμα- των Χριστιανικών προταγμάτων το έχουμε δει στο έργο μεγάλων φιλοσόφων, μεγάλων πολιτικών, μεγάλων διανοητών, επιστημόνων, καλλιτεχνών και ανθρωπιστών. Υπάρχουν ακόμη και σήμερα. Γιατί δεν πρέπει να σπάσουμε αυτό το τείχος της παρασιώπησης και της άρνησης; Γιατί δεν μπορούμε να αναγνωρίσουμε τους παράλληλους βίους όταν αυτοί τελούν σε ένα ινκόγκνιτο εξαιτίας αυτής της αρνητικότητας η οποία τους περιβάλλει;

Αυτή η πνευματική ηγεσία του λόγου βασισμένη στην καθολικότητα του Χριστικού πνεύματος -και όχι μόνο- μπορεί να αποτελέσει την προοπτική:

- Ενός **συντονιστικού σχεδίου της συνεργατικής αναγνώρισης και ευθύνης** και

- Ενός **ανοικτού διεθνούς ταμείου ιδεών, σχεδίου και συνεργασίας** με μια νέα ποιότητα και πνευματικότητα,
- Ενός θεμελιώδους και υγιούς **ανθρώπινου κεφάλαιου ζωντανής παρουσίας**

Στο χέρι μας είναι να αναζητήσουμε τη θεραπεία αυτής της παγκόσμιας πολυδιάστατης κρίσης διαμεσολάβησης μέσα από:

- την απελευθέρωση του ανθρώπου από τις αυθεντίες
- την πραξιακή βιωματική αλλαγή που θα καταστήσει τον άνθρωπο πιο αλληλέγγυο και θα καταστήσει υγιές ξανά το κοινωνικό συμβόλαιό του, τη διαλλακτική και διαιτητική του λειτουργία. Θα την καταστήσει αξιόπιστη θα εξυγιάνει όλο το φάσμα της διαμεσολάβησης ανθρωπιστικά, πνευματικά και συστημικά.

Η βασική ποιότητα του ομαδικού πνεύματος θα είναι *ελευθερία από την αυθεντία*, βασισμένη σε μια αλληλέγγυα θυσιαστική ποιότητα, παραδειγματικότητα, υπευθυνότητα και συνεργατικότητα σε μια ομαδική ποιότητα για το καλό.

Για το «ανοικτό διεθνές ταμείο ιδεών, σχεδίου και συνεργασίας»

Οι συναντήσεις για το διεθνές ανοικτό ταμείο ιδεών σχεδίου και συνεργασίας μπορούν να γίνουν η βάση μιας συμμετοχικής ισηγορίας κινητοποιώντας την εν δυνάμει ισότητα. Η ισότητα που είναι παροπλισμένη θα ανοίξει το πεδίο για νέους παράλληλους και επάλληλους βίους και παρουσίες και θα συνθέσει τελικά -και αυτό είναι ιδιαίτερα κρίσιμο ζυμωτικά σημείο- την πραγματική επιθυμία των ανθρώπων με την αισθαντικότητα τους, την πραγματική τους συναινετικότητα και ζήτηση με ιστορική οργανικότητα, χωρίς τη σκιά της θεατρικότητας που διαμεσολαβεί αποξενωτικά για τις κοινωνίες και τους ανθρώπους λειτουργώντας ως πολιτικός αποκλεισμός και ως πολιτική και επικοινωνιακή υπεραξία των στρατηγικών παικτών.

Θα χρειαστεί να αποκαλυφθεί ότι και οι βασιλιάδες που διαμεσολαβούνε είναι γυμνοί και ότι είναι σάπιο το βασίλειο της Δανιμαρκίας [3] τους, ότι έχουμε μια παθογόνο

διαμεσολάβηση που δεν μπορεί πια να αντιπροσωπεύσει την ανθρώπινη ζωή, ανάγκη και εξέλιξη.

Η ανοικτή αυτή πνευματική συνάρθρωση ανθρώπινου δυναμικού θα είναι ένας μοχλός για ριζικές εσωτερικές και συστημικές αλλαγές χωρίς να έχει επίκεντρο. Μπορούμε να την περιγράψουμε ως *δίκτυο άνευ κλίμακας*, ως μια *ολιστική και συστημική οργανικότητα και ομαδικότητα* όπου ο καθένας θα προσφέρει με τα ενδιαφέροντα του και με τους ορίζοντες διεύρυνσης της συνείδησής του, όπου θα είναι ελεύθερος από τον ολοκληρωτισμό και θα ελευθερώνει τους άλλους από τον ολοκληρωτισμό, την αυθεντία, τη γοητεία και την αυταπάτη. Θα συμμετέχει στη δημιουργία μιας νέας ανοικτής πολιτείας βασισμένης στο πνευματικό κεφάλαιο του ανθρώπου, στην πνευματική δυναμική του, στην θεμελιώδη του ύπαρξη και οντότητα που δεν χωρίστηκε ποτέ από καμιά αληθινή ηγεσία ή διαμεσολάβηση που δεν απαξιώθηκε ποτέ από όλους εκείνους που προσέφεραν στην ιστορία ανιδιοτελώς τις ιδέες τους, την παρουσία τους και τη ζωή τους.

Οι συναντήσεις αυτές οι ανοικτές μπορούν να βρουν τον ρυθμό τους και τη γεωγραφία τους και να αποτελέσουν τη *βάση για την ανάδυση ενός νέου κόσμου*, μιας νέας εποχής.

Είναι μια ανοικτή πρόκληση και **πρόσκληση για μια εναλλακτική προσέγγιση προς το μέλλον** που θα ωριμάζει ανεξάρτητα ως συνάρτηση με την επιδεινούμενη κρίση και την πολλαπλότητά της. Θα είναι ένα σώμα ελεύθερο από υπεραξίες γιατί αυτή είναι η φύση του πνεύματος και της παρουσίας.

Συμπέρασμα – ανακεφαλαίωση

- Η κρίση του κόσμου μας είναι κρίση διαμεσολάβησης, αντιπροσώπευσης και εσωτερική, μέσα μας. Είναι ανθρωπολογική.
- Θα έρθουμε αντιμέτωποι με μια εξαιρετικά μακροχρόνια και πολλαπλή κρίση.
- Εισερχόμαστε σε αυτήν έχοντας τορπιλίσει τον ψυχισμό της

Σεισάχθειας και του Χριστικού προτάγματος.

▪ Μπροστά μας έχουμε την πρόκληση της δημιουργίας:

1. Ενός **συντονιστικού σχεδίου της συνεργατικής αναγνώρισης και ευθύνης** και
2. Ενός **ανοικτού διεθνούς ταμείου ιδεών, σχεδίου και συνεργασίας** με μια νέα ποιότητα και πνευματικότητα,
3. Ενός θεμελιώδους και υγιούς **ανθρώπινου κεφάλαιο ζωντανής παρουσίας**

Αναφορές

[1] Ζήσης Γιάννης, **Η ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΩΣ ΒΑΣΗ ΓΙΑ ΜΙΑ ΟΛΙΣΤΙΚΗ, ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΛΑΝΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ**

[2] Ζήσης Γιάννης, **Ο ΦΟΒΟΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ, Η ΙΔΙΟΠΟΙΗΣΗ – ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ & Η ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΤΟΥΣ**

[3] Φράση του πρίγκιπα Άμλετ στην τέταρτη σκηνή της πρώτης πράξης του ομώνυμου έργου του Ουίλιαμ Σαίξπηρ: «Κάτι σάπιο υπάρχει στο βασίλειο της Δανιμαρκίας».

Το παρόν κείμενο αποτελεί μέρος του δοκιμίου με τίτλο: «**Το αίνιγμα του ανθρώπου της ιστορίας & του πολιτισμού**», το οποίο θα δημοσιευτεί σταδιακά.

(Φωτό: wikimedia)

Γιάννης Ζήσης